

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quaestio 112. Revocatio exemptionum & Conservariarum sitne favorabilis
vel odiosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

in alieno territorio alteri pleno jure subiecto jurisdictionem exercere non potest. DD. d. loco. Neque impedit Conc. Trid. Quia illud non revocat jurisdictionem aliorum ordinatum licet Episcopis inferiorum, Navarr. conf. 9. de privileg. Dec. cap. ad nostram num. 14. de appellat. prout & ego adhuc superius comprobavi, viderique poterunt ea quae hanc materiam concernentia latius in scholis adduxi.

QUESTIO CXI.

An Exemptiones & Conservatoriae amittantur per non usum.

SUMMARIUM.

1. Privilegium sine contradictione non amittitur per non usum.
2. Signanter cum privilegio inest clausula irritans.
3. Jus non utentium conservatur ex iure utentium.
4. Jus patronatus per usum compatroni conservatur.

Privilegium non amitti per non usum nisi antecedit contradictio, late respondit Wamsf. tomo 2. conf. Fel. & DD. sap. cum accessissent de constitut. Imò verò non tolli per non usum quoties privilegio inest clausula irritans ut inesse consuevit exemptionibus, resolvit Rota decis. 3. de privileg. in antiq. Farinae. dec. 240. num. 5. fol. 135. editionis Francofurtensis anni 1612. signanter etiam in casu quo Collegium aliquod particulare dicitur, non usum privilegio, conservatur enim non utenti jus ex usu aliorum utentium, qui sunt ejusdem ordinis quibus de non usu opponi non potest. Farinae. ibidem. ad instar juris patronatus, quod per usum compatroni conservatur, Abbas conf. 54. lib. 1. Curtius de jure patronatus vers. competens num. 24. Farinae. d. decis. 240. num. 6. & 7. qua de re vide quaedam quae superius attuli, quest. 58. & 61. & lib. 3. de Jurisdic. Ord. in Exempt. quest. 13.

QUESTIO CXII.

Revocatio Exemptionum & Conservatoriarum sine favorabilis vel odiosa.

SUM-

S U M M A R I U M.

1. *Questio an sit favorabilis vel odiosa prima sit inspectio.*
2. *Item an dispositio sit ex causa liberali vel ecclesiastica.*
3. *Recessus à jure vel odiosus.*
4. *Reversio ad jus commune est favorabilis.*
5. *Revocatio privilegiorum communium est odiosa.*
6. *Dispositio per quam ius parti tollitur, est odiosa.*
7. *Pontifex in dubio privilegii derogare non presumitur.*
8. *Intellectus regula de non tollendo jure questio.*
9. *Aliud est una vice derogare privilegio, aliud in unversum tollere.*
10. *Revocatio privilegiorum est juris odiosa.*

Multum interest, in omni disputationum genere, inprimis disquirere naturam disputationis controversæ, sitne odiosa vel favorabilis, odiosa enim restringenda est, favorabilis extendenda, *cap. odio de reg. in 6.* Paucis itaque hac in quaestione sunt qui distinguunt, utrum privilegia sint propria vel communia, hoc est, juri communi contraria vel conformia, *vide lib. 1. quest. 1. nu. 5. de Jurisdic. Ord. in Exempt.*

Item an concessa sint ex pura putaque liberalitate vel per viam contractus aut recompensationis bene, meritorum, seu alia specie concessionis, quæ inter irrevocabiles privilegiorum concessionem recensetur, *vide lib. 3. quest. 1. de Jurisdic. Ord. in Exempt.*

Si quaestio sit de revocatione privilegiorum, quæ sunt juri contraria, aut quæ sunt ex cathedra & specie revocabiles, sunt qui putant ceteri debere juris favorabilis, quia sicuti omnis recessus à jure communi qui fit per privilegia, juris est odiosi, *scripsi lib. 1. quest. 4. de Jurisdic. Ord. in Exempt.* ita & reversio ad jus commune per similia privilegiorum revocationem ceteri debet juris favorabilis, *DD. l. 2. unum §. pallus ne peteret ff. de pactis Rom. cons. 318. late Nevissimus in sive nupt. lib. 6. numer. 23. Et seqq.* contrarium enim contraria est ratio atque disciplina, *Præses in locis legal. loco à contrariis.* Si vero quaestio sit de revocatione privilegiorum quæ dicuntur communia, id est quæ corpori juris sunt incerta, quæ explicavi alio in loco *d. lib. 1. quest. 1. numer. 3.* aut privilegiorum quæ regulariter recenseri solent tanquam irrevocabilia, tunc eorum revocatio ceteri debet iuris odiosi atque restringenda *d. cap. odia.*

Ratio est, quia per ejusmodi privilegia quaesitum est jus parti. Omnis autem

N n 3

- autem dispositio per quam jus parti quaesitum tollitur, censeri debet esse juris odiosi. *Farinac. cent. 7. dec. 11. fol. 8. col. 4. Curtius cap. cum accessissent charta 10. de consue.* Ideoque Pontificem in dubio ejusmodi privilegiis praedictis non debet. *Peregr. decif. 119. libr. 1.* Imo ne quidem, ut est opinio aliorum, hujus & alterius speciei privilegii derogasse in dubio censendus est. *Farin. d. dec. 11.* Neque obstat quod nonnulli existimant per redictionem ad jus commune modicum praedictum generari, ex ejusmodique redictione jus quaesitum tolli non censere. *Sarnensis ad Reg. cancell. de non tollendo jus quaesitum quest. 12.* Tum quia regula de non tollendo jure quaesito locum etiam habet, cum non tollitur jus quaesitum ex jure speciali & privilegio. *Casus à Grassis dec. 193. alias 1. de verb. sig.* Tum quia aliud est derogare privilegio pro una vice tantum, aliud in universam tollere privilegia, *Casus 9. dec. 42. lib. 1. & dec. 31. part. 3. Mohed. dec. 82. Sarnensis ad Reg. de non tollendo jure quaesito quest. 15. in fine.* Tum denique quod Pontifex indubio jus quaesitum etiam ex privilegio tollere velle non censetur. *Ioannes à Chockier Frater meus ad Reg. cancellaria d. Reg. 17. de non tollendo jure quaesito num. 29. Mohed. Casus à Grassis jam laudati, Wamesius cons. 15. num. 2. de consuet. Seraphinus dec. 1082. late Gabriel. com. concil. lib. 3. concil. 6. per tot. & ideo Pontifex censeri non solet in dubio ea privilegia revocasse quae etiam ex mera liberalitate processerunt, & à Pontificali voluntate dependent, quia ut dixi, princeps aut Pontifex jus alicui ex privilegio quaesitum tollere non censetur, ac ideo odiosa inquit *Dominus Wamesius* censeri debet privilegiorum revocatio, & consequenter quamdiu de Pontificis voluntate non liquet restringenda.*

Q U A E S T I O C X I I I .

Recurrens ad Conservatorem pendente appellatione interposita à sententia ordinarii, an dicatur attentare.

Q U A E S T I O N E M hanc proposui in tractatu de Jurisdictione. Ord. in Exempto. *lib. 4. quest. 91.* respondique multis rationibus id licere,

---

Q U A E S T I O C I V .

Actio inter duos exemptos, an proponenda sit coram conservatore auctoritatis vel rei.

SUM-